

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11CoCsp/22/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5120205125
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5120205125.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Malíkovej a členov senátu JUDr. Romana Tichého a JUDr. Vladimíra Topoľančíka, v spore žalobcov: 1/ K. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXXX, 2/ A. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., K. XXXX, obidvaja právne zastúpení spoločnosťou Advokátska kancelária Hagara - Hagarová, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Daniela Dlabáča č. 35, Žilina, IČO: 36 806 498, proti žalovanému: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava - Staré Mesto, IČO: 00 585 441, právne zastúpenému JUDr. Baltazárom Mucskom, advokátom, so sídlom K. XX, I., o zaplatenie 83.040,11 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 17Csp/39/2020-129 zo dňa 14. februára 2022, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalobcom 1/ a 2/ oprávneným spoločne a nerozdielne sa proti žalovanému priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom č. k. 17Csp/39/2020-129 zo dňa 14. februára 2022 Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“, prípadne „okresný súd“) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne istinu vo výške 83.040,11 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 80.966,61 eur od 25.3.2020 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I. napadnutého rozsudku) a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ trovy konania v celom rozsahu trov konania (výrok II. napadnutého rozsudku).

1.1. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie mal preukázané, že žalobcovia 1/ a 2/ ako osoby zodpovedné za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla povinne zmluvne poisteného u žalovaného (EVC: I.) uhradili poškodeným škodu a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch tak, ako im bola uložená rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 15C/213/2013-529 zo dňa 25.5.2018. Žalobcovia 1/ a 2/ výzvou na zaplatenie zo dňa 26.08.2019, zo dňa 02.09.2019, zo dňa 04.11.2019 a naposledy zo dňa 21.02.2020 adresovanou žalovanému žiadali o vyplatenie plnenia vo výške 80.566,61 eur, ktoré predstavovalo poistné plnenie v zmysle článku VIII. bod 10 Všeobecných poistných podmienok 704 spolu s doložením právoplatných rozhodnutí, a to v lehote do 24.03.2020. Dospel k záveru, že spôsobenie škody viacerými škodcami (pluralita škodcov) malo za následok ich solidárnu zodpovednosť, t.j. že za škodu zodpovedajú spoločne a nerozdielne. Na základe vykonaného dokazovania ustálil, že žalobcovia 1/ a 2/ v spore preukázali, že v rámci exekučného konania vedeného proti povinným sp. zn. 120EX 409/19 bola vymáhaná pohľadávka oprávnených spolu vo výške 17.742,75 eur; ďalej z dokladov peňažného ústavu (Z.) zo dňa 03.09.2019 vyplýva, že bola vykonaná úhrada v sume 6.933,88 eur, dňa 04.09.2019 suma 4.840,- eur, dňa 10.09.2019 suma 6.012,- eur, dňa 13.12.2019

suma 61.000,- eur, dňa 04.09.2019 suma 761,93 eur, dňa 28.08.2019 suma 761,93 eur. Poukázal na to, že na základe uznesenia č. k. 15C/213/2013 zo dňa 18.06.2018 bola žalobcovi 1/ uložená povinnosť uhradiť súdnu pohľadávku vo výške 2.311,50 eur za odvolanie (od 01.10.2019 do podania žaloby v splátkach po 100,- eur uhradil sumu 700,- eur a od podania žaloby došlo zo strany žalobcu 1/ k splneniu povinnosti v celom rozsahu, t.j. od podania žaloby uhradil v pravidelných mesačných splátkach zostávajúcu časť vyrubeneho súdneho poplatku vo výške 1.611,50 eur) a súčasne zo strany žalobcu 1/ došlo k úhrade sumy 462,- eur (v priebehu konania bola žalobcovi 1/ uznesením Okresného súdu Martin sp. zn. 15C/213/2013-703 zo dňa 26.8.2020 uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok za žalobu vo výške 2.311,50 eur), ktorú žalobca 1/ po oslobodení od súdneho poplatku v rozsahu 80 % zaplatil dňa 17.05.2021.

1.2. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že v konaní bol nesporný poisťno-právny vzťah a uzatvorenie poisťnej zmluvy - poisťenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla č. 3491050740 s účinnosťou od 27.01.2010 medzi žalobcom 1/ a žalovaným a právny vzťah v danej veci medzi stranami sporu súd posudzoval podľa zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla platnom v čase trvania poisťného vzťahu a ide o nárok na plnenie založený osobitným právnym predpisom, kedy podľa § 4 ods. 2 písm. a) a b) poisťený má z poisťenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci v spojení s povinnosťou poisťovateľa poskytnúť poisťné plnenie do 15 dní po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi. Súd prvej inštancie poukázal na to, že v danom prípade o nároku na náhradu škody rozhodoval Okresný súd Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 15C/213/2013, a teda poisťná udalosť nastala dňom, kedy rozhodnutie, podľa ktorého má poisťovateľ plniť, nadobudlo právoplatnosť (t.j. právoplatnosťou rozhodnutia Okresného súdu Martin sp. zn. 15C/213/2013-529 zo dňa 25.05.2018 vo vzťahu k náhrade škody vo výroku I., ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 13.06.2018, a pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu výrokom II. v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Žiline zo dňa 30.04.2019 sp. zn. 10Co/249/2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 14.06.2019). Dospel k právnomu názoru, že vo vzťahu k povinnosti žalovaného poskytnúť žalobcom poisťné plnenie je poisťnou udalosťou deň právoplatnosti rozhodnutia, pričom nárok na poisťné plnenie si žalobcovia 1/ a 2/ uplatnili na súde dňa 04.05.2020, t.j. pred uplynutím premičacej doby podľa § 104 Občianskeho zákonníka, a preto námietku premičania vznesenú žalovaným vyhodnotil ako nedôvodnú. Ohľadne otázky premičania sa stotožnil i s vyjadrením žalobcu, že žalovaný v rozpore s podstatou a logikou poisťenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zamieňa škodovú udalosť (dopravná nehoda, udalosť, z ktorej škoda vznikla) za poisťnú udalosť, teda vznik povinnosti poisťného, resp. poisťovne nahradiť škodu, za ktorú poisťený zodpovedá, a ktorá bola spôsobená prevádzkou poisťného motorového vozidla. Súd prvej inštancie konštatoval, že otázka ustálenia vecnej legitímácie poisťovne v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy v súvislosti so vznikom poisťnej udalosti bola ustálená a definitívne vyriešená, kedy z rozhodnutia NS SR z 31.07.2017 sp. zn. 6MCdo/1/2016 vyplýva, že „škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv spôsobeného prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná“. Na základe uvedeného ustálil, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je nárok krytý povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, keď v zmysle ustanovení § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z. z. je za škodu na zdraví potrebné považovať aj nemajetkovú ujmu.

1.3. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o uplatnenom nároku žalobcov 1/ a 2/ titulom poisťného plnenia vychádzal zo skutočnosti, že základom pre splnenie povinnosti poisťovateľa plniť je tá okolnosť, že poisťený zodpovedá poškodenému za škodu podľa príslušných právnych predpisov (§ 420 a nasl. Občianskeho zákonníka). Z tohto pohľadu poukázal na akcesorický charakter poisťného vzťahu, keďže tento vzťah závisí od existencie primárneho zodpovednostného vzťahu medzi poisťným škodcom a poškodeným. Uviedol, že záväzok poisťovateľa nahradiť škodu poškodenému nie je záväzkom voči nemu, ale voči poisťnému. Súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobcovia 1/ a 2/ svoje tvrdenia podopreli listinnými dôkazmi, a to právoplatnými súdnymi rozhodnutiami, ako i výpismi z účtov o realizovaných úhradách, keď poukázal na § 151 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Dospel k záveru, že výška preukázaných a uhradených nárokov zo strany žalobcov 1/ a 2/ spolu predstavovala sumu 83.040,11 eur (sumy 17.742,75 eur + sumy 61.000,- eur + sumy 1.523,86 eur

+ sumy 2.311,50 eur + 462,- eur) a túto žalovaný v priebehu celého konania nijakým spôsobom nenamietal, nijakým spôsobom nespochybnil a nenavrhol žiadne dôkazy na preukázanie opaku. Na základe uvedeného súd prvej inštancie žalobe v celom rozsahu ako právne dôvodnej a preukázanej vyhovel a zaviazal žalovaného zaplatiť sumu vo výške 83.040,11 eur.

1.4. Súd prvej inštancie mal v konaní preukázané, že žalobcovia 1/ a 2/ opakovanými výzvami naposledy dňa 21.02.2020 žiadali žalovaného o splnenie poisťného plnenia k poisťnej udalosti a bola mu poskytnutá lehota splniť túto povinnosť do 24.03.2020. Na základe uvedeného ustálil, že žalovaný sa dostal do omeškania so splnením peňažného záväzku odo dňa nasledujúceho po tomto dni, preto priznal žalobcom 1/ a 2/ popri istine i úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 80.566,61 eur od 25.3.2020 až do zaplatenia.

1.5. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že priznal žalobcom 1/ a 2/ právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný z dôvodu prezumovaného § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, t.j. z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. V odvolaní žalovaný zotrval na všetkých svojich v konaní prezentovaných a uvedených skutočnostiach, pričom nesúhlasil so závermi prvostupňového súdu, ktoré uviedol v odôvodnení napadaného rozsudku. Odôvodnenie rozsudku považuje za nepresvedčivé, kedy sa v ňom konajúci súd nedokázal vypoariadať so všetkými námietkami žalovaného. Má za to, že súd prvej inštancie akceptoval vyjadrenia a predložené dôkazy žalobcov bez toho, aby ich konfrontoval s argumentmi žalovaného a má za to, že súd nesprávne právne vec posúdil a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, čím prijal nezákonný a právne neudržateľný rozsudok. Súčasne má za to, že konajúci súd sa nesprávne vypoariadal so zásadnými skutočnosťami, a to vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania.

2.1. Žalovaný v odvolaní namietal, že konajúci súd nesprávne právne posúdil samotnú poisťnú udalosť, pretože jej vznik určil ku dňu právoplatnosti rozsudku Krajského súdu v Žiline, ktorý žalobcov spoločne a nerozdielne zaviazal na náhradu majetkovej škody a náhradu nemajetkovej ujmy voči poškodeným. Žalovaný má za to, že právny záver súdu prvej inštancie je nesprávny a z právneho hľadiska dlhodobu neudržateľný, pričom teória, podľa ktorej nastáva poisťná udalosť až právoplatnosťou rozsudku, ktorý potvrdzuje existenciu nároku na náhradu škody smeruje proti samotnej podstate a účelu inštitútu poisťovania. Má za to, že z § 788 Občianskeho zákonníka vyplýva, že poisťovateľ je povinný poisťnému plniť, ak nastane poisťná udalosť dojednaná v poisťnej zmluve, a teda účel poisťovania spočíva v poisťnom krytí situácií, kedy nastane náhodná udalosť, ktorú poisťná zmluva predpokladá a ktorá je v nej bližšie určená. Na základe uvedeného žalovaný vyvodil záver, že práve náhodnosť je základným atribútom poisťnej udalosti, ktorú právna teória charakterizuje ako neistú budúcnosť, o ktorej účastníci poisťovania nevedia či a kedy nastane, ale v reálnom čase má potenciál vzniknúť v priebehu poisťovania. Poukázal na to, že v praxi sa poisťná udalosť vníma ako kumulácia rizika, ujmy vo sfére poisťného a povinnosti poisťovne k výplate poisťného plnenia, pričom v rámci povinného zmluvného poisťovania však ujmu vo sfére poisťného nahrádza zodpovednosť poisťného za ujmu spôsobenú tretiemu subjektu. Z uvedeného vyvodil záver, že poisťnou udalosťou v žiadnom prípade nemôže byť rozhodnutie ktorejkoľvek súdnej autority, hoci by deklarovalo zodpovednosť poisťného za škodu, pretože v tomto prípade nebol splnený ani jeden z uvedených pojmových znakov poisťnej udalosti. V nadväznosti na uvedené má za to, že poisťnou udalosťou, s ktorou je spojená povinnosť plniť (či už priamo poškodeným zo strany poisťovne alebo v prípade dobrovoľnej úhrady zo strany žalobcov ako zodpovednostného subjektu) je výlučne dopravná nehoda a nie moment právoplatnosti rozsudku, ako uzavrel súd prvej inštancie. Má za to, že ak by poisťná udalosť vznikala až právoplatným rozhodnutím súdu, spôsobená škoda zistená na základe poisťného šetrenia, ktorá bola poisťovateľom riadne likvidovaná ešte pred iniciáciou súdneho konania, by de facto znamenala bezdôvodné obohatenie poškodeného. Má za to, že ak by poisťná udalosť bola stotožnená až s právoplatným rozhodnutím súdu, tak v uvedenom čase medzi žalobcami a žalovaným by ešte neexistoval žiaden zmluvný/poisťný vzťah, na základe ktorého by bolo možné prijať záver o pasívnej legitímácii žalovaného. V tejto súvislosti poukázal na (§ 4 ods. 4 zákona č. 381/2011 Z. z. o povinnom zmluvnom poisťovaní zodpovednosti za škodu spôsobenou prevádzkou motorového vozidla (ďalej aj „zákon o povinnom zmluvnom poisťovaní“), podľa ktorého poisťovaný má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poisťné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poisťovaný zodpovedá, došlo v čase trvania poisťovania zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak. Žalovaný

súčasne poukázal na § 2 písm. i) zákona o povinnom zmluvnom poistení, podľa ktorého poistnou udalosťou je vznik povinnosti poisťovateľa alebo kancelárie nahradiť vzniknutú škodu, keď totožná dikcia je premietnutá aj do Všeobecných poistných podmienok poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla č. 704 (ďalej aj ako „VPP“), a to v čl. XIII písm. g). Z uvedeného dôvodu žalovaný viazal vznik jeho povinnosti nahradiť poškodeným škodu z poistnej udalosti, ktorou bolo úmrtie manžela a otca poškodených dňa 26.07.2010 v dôsledku dopravnej nehody na deň dopravnej nehody, t.j. deň 26.07.2010. Žalovaný má za to, že povinnosť poisťovateľa nahradiť škodu poškodenému v žiadnom prípade nemohla vzniknúť nadobudnutím právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Martin, resp. Krajského súdu v Žiline, pretože tie mali vzhľadom na charakter podanej žaloby deklaratórnu povahu a vzhľadom na deklaratórny charakter predmetných rozhodnutí tieto nemôžu mať konštitutívny účinok a podmieňovať vznik právnych skutočností, akou je vznik poistnej udalosti. Pokiaľ súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí poukazoval na znenie § 11 ods. 7 zákona o PZP, uvedené ustanovenie podľa názoru žalovaného nemožno vykladať tak, že by zákon o PZP viazal vznik poistnej udalosti až na doručenie rozsudku, ktorý potvrdzuje nárok poškodeného na náhradu škody zo strany poisťovateľa, keď z formulácie uvedenej v predmetnom ustanovení „po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi“ treba vyvodzovať prípad doručovania rozhodnutia poisťovateľovi v prípadoch, kedy je poisťovateľ aktívnou procesnou stranou v súdnom konaní, spravidla ako žalovaný. Na základe uvedeného má žalovaný za to, že súd prvej inštancie prejednávajú právnu vec nesprávne právne posúdil a nesprávne sa vyporiadal so zásadnými skutočnosťami, a to vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania a k posúdeniu okolností vzniku poistnej udalosti.

2.2. Žalovaný opätovne poukázal na to, že v spore vzniesol námietku premlčania, keď pre plynutie premlčacej doby čo do jej začatia a dĺžky má za to, že pre predmetnú právnu vec je rozhodujúci Občiansky zákonník, konkrétne aplikácia ustanovenia § 104 v spojení s ustanovením § 101 Občianskeho zákonníka. V nadväznosti na uvedené poukázal na stanovisko Najvyššieho súdu ČR prezentované v rozsudku sp. zn. 25 Cdo/3771/2008 zo dňa 23.02.2011. Na základe uvedeného má žalovaný za to, že premlčacia doba začala plynúť dňa 26.07.2011 a uplynula dňa 26.07.2014, a teda posledný deň, kedy si mohli žalobcovia uplatniť predmetný nárok na súde, nastal dňa 26.07.2014. Žalovaný uplatnili predmetný nárok na súde až 04.05.2020, t.j. takmer 6 rokov po uplynutí premlčacej doby a na základe uvedeného má žalovaný za to, že nárok uplatnený žalobcami je premlčaný, keď žalobcovia nepreukázali žiadne skutočnosti, ktoré by im reálne bránili v skoršom uplatňovaní si svojho práva voči žalovanému.

2.3. Žalovaný súčasne v odvolaní namietal existenciu aktívnej vecnej legitímácie žalobcu 2/. Upriamil pozornosť na to, že žalobcovia svoj nárok odvodzovali od poistenej zmluvy o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorá bola uzavretá medzi žalobcom 1/ ako prevádzkovateľom vozidla EČV: I. ktorým bola škoda spôsobená a žalovaným ako poisťovateľom (v tejto súvislosti poukázali na to, že žalobca 2/ ako vodič, ktorý bol v čase poistnej udalosti zamestnaný u žalobcu 1/). Podľa názoru žalovaného potom žalobca 2/ ako vodič nie je aktívne vecne legitimovaný v konaní o náhradu vyplatenej škody poškodenému voči poisťovateľovi, s ktorým nemá uzatvorený žiaden zmluvný vzťah. Podľa názoru žalovaného vodič zodpovedá poškodenému za škodu v zmysle ust. § 420 Občianskeho zákonníka a prevádzkovateľ/držiteľ vozidla mu zodpovedá cez ustanovenia zákona o povinnom zmluvnom poistení a iba tento držiteľ/prevádzkovateľ má nárok, aby bola za neho škoda nahradená.

2.4. Žalovaný má za to, že odôvodnenie súdu prvej inštancie nie je riadne a presvedčivo odôvodnené, čo zakladá dôvod nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia. Na základe uvedeného navrhol, aby súd žalobu voči žalovanému v celom rozsahu zamietol a žalovanému priznal voči žalobcom nárok na náhradu prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. Žalobcovia 1/ a 2/ sa k odvolaniu žalovaného proti napadnutému rozsudku riadne a včas vyjadrili, pričom v celom rozsahu sa stotožnili s odôvodnením napadnutého rozsudku, ktoré považujú za presvedčivé a majú za to, že súd prvej inštancie v rozsudku jasne a výstižne vysvetlil, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, z ktorých dôkazov vychádzal, ako ich vyhodnotil a ako vec právne posúdil. Žalobcovia vo vyjadrení v celom rozsahu zotrvali na svojich vyjadreniach produkovaných v predmetnom konaní, pričom v otázke námietky premlčania zotrvali na svojej právnej argumentácii učinenej na pojednávaní zo dňa 03.11.2021. Žalobcovia považujú argumentáciu žalovaného za účelovú a v rozpore s obsahom, účelom a zmyslom zákona o povinnom zmluvnom poistení, keď žalovaný úmyselne a účelovo ignoruje zákonnú i zmluvnú definíciu poistnej udalosti.

Žalobcovia majú za to, že žalovaný účelovo nerozlišuje medzi škodovou udalosťou a poistnou udalosťou, keď škodovou udalosťou podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení, ako aj VPP je skutočnosť, ktorá môže byť dôvodom vzniku práva poškodeného na plnenie poisťovateľa alebo kancelárie a poistnou udalosťou v zmysle zákona o povinnom zmluvnom poistení a VPP je vznik povinnosti poisťovateľa alebo kancelárie nahradiť vzniknutú škodu. Žalobcovia majú za to, že žalovaný v rozpore s podstatou a logikou poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zamieňa škodovú udalosť (dopravná nehoda = udalosť, z ktorej škoda vznikla, a ktorá môže byť dôvodom vzniku práva poškodeného na plnenie poisťovateľa) za poistnú udalosť, teda vznik povinnosti poisteného, resp. poisťovne nahradiť škodu, za ktorú poistený zodpovedá, a ktorá bola spôsobená prevádzkou poisteného motorového vozidla. Žalobcovia zastávajú názoru, že povinnosť nahradiť poškodeným škodu, za ktorú zodpovedajú, a ktorá bola spôsobená prevádzkou poisteného motorového vozidla (t.j. poistná udalosť) vznikla najskôr právoplatnosťou rozhodnutia Okresného súdu Martin, a teda vo vzťahu k povinnosti žalovaného poskytnúť žalobcom poistné plnenie v zmysle čl. VIII bod 10 VPP je poistnou udalosťou právoplatnosť rozsudku Okresného súdu Martin sp. zn. 15C/213/2013, pričom nárok na poistné plnenie si žalobcovia uplatnili na súde dňa 04.05.2020, t.j. pred uplynutím premlčacej doby podľa § 104 Občianskeho zákonníka a námietka premlčania vznesená žalovaným je teda nedôvodná. Žalobcovia opätovne poukázali na to, že predmetom konania vedeného na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 15C/213/2013, bol nárok žalobcov na náhradu vecnej škody a nemajetkovej ujmy, keď oni v predmetnom súdnom konaní postupovali v súlade so zákonom a VPP, pričom oznámili žalovanému, že bol proti nim uplatnený nárok na náhradu škody v súdnom konaní a postupovali podľa pokynov žalovaného a vyzvali žalovaného, aby do konania vstúpil ako vedľajší účastník, pričom žalovaný do konania ako vedľajší účastník vstúpil. Súčasne poukázali na to, že žalovaný následne po zmene právnej úpravy (po účinnosti CSP) oznámil Okresnému súde Martin, že v časti nárokov spočívajúcich v nemajetkovej ujme nemá právny záujem na výsledku sporu, keďže podľa jeho právneho názoru takýto nárok nie je krytý povinným zmluvným poistením, pričom k ostatným nárokom na náhradu vecnej/majetkovej škody sa žalovaný nevyjadril a v súdnom konaní ďalej ako vedľajší účastník/intervenient nepokračoval. Následne žalovaný po doručení právoplatného rozhodnutia súdu sp. zn. 15C/213/2013 odmietol uhradiť za poistených žalobcov náhradu škody v zmysle doručeného rozsudku a následne odmietol poskytnúť poisteným žalobcom poistné plnenie po tom, čo žalobcovia uhradili poškodeným nároky priznané právoplatným rozhodnutím súdu. Žalobcovia majú za to, že uvedený postup a konanie žalovaného je v príkrom rozpore s obsahom, účelom a zmyslom zákona o povinnom zmluvnom poistení i poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla i v rozpore s dobrými mravmi a v rozpore s dobrými mravmi je potom aj ním prezentovaná námietka premlčania. Majú za to, že žalovaný (namiesto toho, aby po doručení predmetného rozsudku škodu, tak ako je to obvyklé a ako to predpokladá a určuje zákon o povinnom zmluvnom poistení i poistná zmluva, riadne v súlade so zákonom a poistnou zmluvou nahradil poškodeným) odmieta plnenie poskytnúť a konštruuje absurdné, účelové a špekulatívne teórie o premlčaní, ktorých jediným cieľom je vyhnúť sa splneniu zákonnej povinnosti. Poukázali na to, že ak by bola právna argumentácia žalovaného správna, znamenalo by to, že poistený škodca si musí preventívne uplatniť nárok na poistné plnenie voči poisťovni na súde pred uplynutím 4 rokov od dopravnej nehody ešte počas konania o náhrade škody, ktoré je vedené voči škodcovi, aby sa jeho nárok nepremlčal, a to aj napriek tomu, že poisťovňa v danom konaní o náhradu škody vystupuje ako intervenient. Takýto výklad žalovaného ohľadne dotknutých zákonných ustanovení nie je podľa názoru žalobcov v súlade s duchom a zmyslom zákona o povinnom zmluvnom poistení. Žalobcovia majú za to, že právny názor žalovaného vychádza z úmyselného a účelového ignorovania zákonných, ako aj zmluvných definícií škodovej udalosti a poistnej udalosti, keď žalovaný v rozpore s logikou, zmyslom a podstatou zákona o povinnom zmluvnom poistení za poistnú udalosť považuje škodovú udalosť. V nadväznosti poukázali na všeobecné poistné podmienky pre poistenie zodpovednosti za škodu žalovaného VPP ZP 606, z ktorých vyplýva, že žalovaný považuje v prípadoch zodpovednosti za škodu za poistnú udalosť, od ktorej začína plynúť premlčacia doba (a ktoré je vzhľadom na predmet poistenia - poistenie zodpovednosti za škodu - možné v danom prípade analogicky použiť aj v prejednávanej prípad) s poukazom na čl. II. bod 9. VPP ZP 606 „... z hľadiska počítania premlčacej lehoty podľa § 104 Občianskeho zákonníka za poistnú udalosť až právoplatné rozhodnutie, podľa ktorého má KOOOPERATIVA povinnosť plniť“.

3.1. Pokiaľ ide o námietku žalovaného týkajúcu sa nedostatku aktívnej vecnej legitimácie žalobcu 2/, majú žalobcovia za to, že uvedený názor je v príkrom rozpore so znením zákona o povinnom zmluvnom poistení, keď podľa § 2 písm. f) zákona o povinnom zmluvnom poistení [rovnako čl. VIII. písm. d) VPP 704] na účely tohto zákona sa rozumie poisteným ten, na koho sa vzťahuje poistenie

zodpovednosti a podľa § 4 ods. 1 zákona o povinnom zmluvnom poistení (čl. I. ods. 1 VPP 704) sa poistenie zodpovednosti vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve. V nadväznosti na uvedené žalobcovia poukázali na § 4 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení (čl. I. ods. 2 VPP 704) a § 12 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení (čl. VIII. ods. 13 VPP 704). Žalobcovia majú za to, že oni obidvaja (tak žalobca 1/, ako aj žalobca 2/) sú v zmysle uzatvorenej poistnej zmluvy a zákona o povinnom zmluvnom poistení poistenými, pričom v zmysle čl. VIII. bod 10 VPP 704 (t. j. pokiaľ poistený nahradil poškodenému škodu alebo jej časť priamo, má právo, aby mu ju poisťovňa nahradila, a to v rozsahu a do výšky, v akej by bola povinná za poisteného náhradu škody poskytnúť) sú obidvaja žalobcovia v spore aktívne vecne legitimovaní.

3.2. Na základe uvedeného žalobcovia navrhli, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny a priznal žalobcom náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

4. Žalovaný v odvolacej replike opätovne poukázal na to, že na vznik poistnej udalosti sa vyžaduje, aby boli pri vzniku dopravnej nehody (škodovej udalosti) naplnené znaky, ktoré sú bližšie špecifikované v čl. I. VPP 704, a ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť poistnej zmluvy. Pokiaľ žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu argumentovali článkom II. bod 9. Všeobecných poistných podmienok pre poistenie zodpovednosti za škodu právnických a fyzických osôb č. 606, tak uvedená zmluvná podmienka sa nevzťahuje na prejednávajúcu vec, keď účelom Všeobecných poistných podmienok pre poistenie zodpovednosti za škodu právnických osôb a podnikajúcich fyzických osôb č. 606 je poistne pokryť poistné udalosti, v ktorých je vyodená tzv. profesijná zodpovednosť poisteného. Súčasne poukázal na to, že rozsudok Okresného súdu Martin sp. zn. 15C/213/2013 nie je platným exekučným titulom vo vzťahu k žalovanému, žalovaný nie je výrokovými vetami rozhodujúceho súdu viazaný k splneniu právnej povinnosti.

4.1. Pokiaľ ide o argumentáciu žalobcov, ktorí odkazujú na Všeobecné poistné podmienky č. 606, tak žalovaný má za to, že sa jedná o novotu v odvolacom konaní, a preto navrhol, aby odvolací súd na tvrdenia žalobcov, v ktorých poukazuje na Všeobecné poistné podmienky č. 606, neprihliadal. Vo vzťahu k uvedeným Všeobecným poistným podmienkam č. 606 žalovaný opätovne poukázal na to, že predmetné poistné podmienky neboli súčasťou uzatvorenej poistnej zmluvy a ich ustanovenia nemožno v žiadnom prípade uplatňovať analogicky tak, ako to tvrdia žalobcovia. Pokiaľ ide o námietku žalobcov týkajúcu sa vznesenej námietky premlčania, žalovaný opätovne poukázal na to, že dopravná nehoda, na ktorú sa vzťahovalo poistné krytie z dojednaného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, t. j. poistná udalosť, nastala dňa 26.07.2010, a preto začiatok plynutia premlčacej doby v zmysle § 104 Občianskeho zákonníka nastal 26.07.2011 a posledným dňom, kedy si mohli žalobcovia úspešne uplatniť svoj nárok na súde, bol deň 26.07.2014, pričom žalobcovia námietku premlčania zo strany žalovaného nedokázali počas konania spochybniť žiadnym relevantným spôsobom a iba opakovane poukazovali na nesprávne určený začiatok premlčacej doby, resp. vzniku poistnej udalosti. Žalovaný považuje tvrdenia žalobcov o jeho konaní v príkrom rozpore s dobrými mravmi za neopodstatnené, nakoľko im nebolo bránené vo včasnom uplatnení ich práva na príslušnom súde, keďže disponovali kvalifikovaným právnym zástupcom a plynutie premlčacej doby si tak mohli ustriechnuť. Na základe uvedeného zotrval na svojom odvolacom návrhu v celom rozsahu.

5. Žalobcovia v odvolacej duplike zotrvali na svojej argumentácii uvedenej v predchádzajúcich podaniach a vyjadreniach, keď opätovne poukázali na to, že žalovaný v rozpore s podstatou a logikou poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zamieňa škodovú udalosť, (t. j. dopravnú nehodu) za poistnú udalosť, teda vznik povinnosti poisteného, resp. poisťovne nahradiť škodu, za ktorú poistený zodpovedá, a ktorá bola spôsobená prevádzkou motorového vozidla. Pokiaľ žalovaný vo svojom vyjadrení uvádza, že nemožno označiť za pravdivé tvrdenia, že by súdu prvej inštancie predložili žalobcovia aj Všeobecné poistné podmienky č. 606 (s poukazom na uvedené žalovaný navrhol odvolaciemu súdu, aby na tvrdenia žalobcov, v ktorých poukazujú na Všeobecné poistné podmienky č. 606, neprihliadal), tak žalobcovia takéto tvrdenia žalovaného považujú za nesprávne a nepravdivé, pričom na podporu svojho právneho názoru a ilustráciu účelovosti, výkladu a postupu žalovaného predložili súdu prvej inštancie aj Všeobecné poistné podmienky pre poistenie zodpovednosti za škodu VPP ZP č. 606 vydané žalovaným, a to na pojednávaní dňa 03.11.2011 (viď str. 5 Zápisnice o pojednávaní, záznam z pojednávania, súdny spis), na ktorom bol prítomný aj právny zástupca žalovaného. Na základe uvedeného žalobcovia navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil a priznal im právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

6. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaného odvolania žalovaného v rozsahu danom § 379 CSP a § 380 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

7. Rozsudok súdu prvej inštancie bol odvolaním napadnutý z dôvodu prezumovaného § 365 ods. 1 písm. f) CSP, t. j. z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, ako aj z dôvodu prezumovaného § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t. j. že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaný súčasne namietal, že konajúci súd sa nedostatočne vysporiadal s jeho argumentáciou, pretože právne závery obsiahnuté v odôvodnení napádaného rozsudku neboli podporené relevantnými ustanoveniami a ani v súlade s ustálenou rozhodujúcou praxou súdnych autorít, v dôsledku čoho považoval odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie za nedostatočne a nepresvedčivo odôvodnený, čo zakladá nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, keď uvedený rozsudok nesie prvky arbitrárnosti, pričom uvedené námietky odvolací súd posúdil ako odvolací dôvod prezumovaný v § 365 ods. 1 písm. b) CSP, t. j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Pokiaľ žalovaný namietal, že odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie je nedostatočne odôvodnené, a teda vykazuje znaky arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti, odvolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci a svoje rozhodnutie (napriek tomu, že dospel k nesprávnemu právnemu posúdeniu) odôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd zdôrazňuje, že súd prvej inštancie dôsledne uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal výsledky vykonaného dokazovania, riadne citoval právne predpisy, ktoré na prejednávany prípad aplikoval a z nich vyvodil svoje právne závery, ktoré vysvetlil, pričom dostatočne objasnil, z akých úvah vychádzal. Jeho rozhodnutie tak nemožno považovať za také, ktoré by bolo v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. V nadväznosti na uvedené a v súvislosti s „nespokojnosťou“ žalovaného s rozhodnutím súdu prvej inštancie odvolací súd upriamuje pozornosť na tú skutočnosť, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bola strana pred všeobecným súdom úspešná, teda, aby súd rozhodol v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04). Navyše, do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru nepatrí ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu zhodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov.

9. Žalovaný v odvolaní primárne namietal nesprávne právne posúdenie vznesenej námietky premlčania voči v spore uplatnenému nároku. Pred zodpovedaním uvedenej právnej otázky sa odvolací súd považuje za potrebné najskôr vo všeobecnosti vyjadriť k povahe a účelu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má poistený právo, aby náhradu škody spôsobenú prevádzkou motorového vozidla hradil poisťovateľ priamo poškodenému (§ 4 a § 15 ods. 1 zákona o povinnom zmluvnom poistení), pričom poškodený má nárok (na rozdiel do všeobecnej úpravy poistných vzťahov v § 823 Občianskeho zákonníka, ktorá však na možnú osobitnú úpravu odkazuje) uplatniť si právo na jej náhradu priamo voči poisťovateľovi (§ 15 ods. 1 veta druhá zákona o povinnom zmluvnom poistení). Poškodený pri škode spôsobenej mu prevádzkou motorového vozidla tak má právo priamo uplatniť si náhradu nielen voči zodpovednému subjektu - škodcovi (t. j. v zmysle všeobecnej zodpovednosti za škodu podľa § 420 OZ voči vodičovi motorového vozidla, ktorého prevádzkou bola spôsobená škoda, resp. na základe osobitnej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov podľa § 427 a nasl. OZ voči prevádzkovateľovi motorového vozidla, ktorého prevádzkou škoda bola spôsobená), ale aj priamo voči poisťovateľovi (§ 15 ods. 1 zákona o povinnom zmluvnom poistení). Z vyššie uvedeného vyplýva, že poškodený má možnosť voľby, či si uplatní nárok na náhradu škody spôsobenej mu prevádzkou motorového vozidla iba voči škodcovi (resp. škodcom, tak ako to bolo v posudzovanom prípade), alebo iba voči poisťovateľovi z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti škodcu za škodu spôsobenú motorovým vozidlom, resp. či si svoj nárok uplatní voči všetkým týmto subjektom súčasne. Poškodenému však patrí plnenie na náhradu škody len jedenkrát, a teda plnenie jedného z týchto subjektov, či už poisťovateľa alebo poisteného, resp. škodcu, spôsobuje zánik nároku na náhradu škody poškodeného voči druhému subjektu.

9.1. Odvolací súd poukazuje na to, že je potrebné rozlišovať vzťahy existujúce medzi škodcom, poškodeným a poisťovateľom navzájom. Zatiaľ, čo vzťah poškodeného a škodcu/škodcov je vzťahom zodpovednosti za škodu, či už všeobecnej resp. osobitnej spôsobenej prevádzkou motorového vozidla (vyplývajúci z § 420, resp. z § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka), tak vzťah medzi poisťovateľom a poisteným škodcom je vzťahom z poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovým vozidlom vyplývajúcim zo zákona o povinnom zmluvnom poistení. Vzťah medzi poisťovateľom a poisteným škodcom je určený a vzájomné plnenie je limitované zákonnými i zmluvnými poisťovnými podmienkami, ktoré upravujú napríklad, do akých limitov je poisťovateľ povinný a komu plniť, keď nastane náhodná poisťná udalosť, prípadne v akých prípadoch a do akého rozsahu si môže, ak za poisteného škodu nahradí, uplatniť poisťovateľ regresný nárok voči poistenému škodcovi a podobne.

9.2. Vzťah poškodeného a poisťovateľa škodcu je vzťahom špecifickým, vyplývajúcim zo záväzku poisťovateľa z poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla voči poistenému škodcovi plniť náhradu škody priamo poškodenému, pričom poškodenému osobitný zákon o povinnom zmluvnom poistení dáva i priamy nárok voči poisťovateľovi na plnenie, ktorým mu bude táto škoda nahradená. Povinnosť poisťovateľa plniť poisťné plnenie priamo poškodenému je teda záväzkom poisťovateľa voči poistenému (škodcovi) vyplývajúci z ich zmluvného poisťného vzťahu (§ 823 OZ, § 4 a § 15 ods. 1 veta prvá zákona o povinnom zmluvnom poistení). Poisťovateľ teda plní poškodenému, aj keď si tento priamo nárok na náhradu škody voči nemu neuplatní. Uvedená povinnosť mu vyplýva z poisťnej zmluvy uzavretej so zodpovedným škodcom ako poisteným, resp. zo zákona o povinnom zmluvnom poistení. Poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťnej zmluve, pričom poisteným je ten, na koho sa vzťahuje poistenie zodpovednosti. V prípade, ak si poškodený uplatní priamo nárok na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla voči poisťovateľovi podľa § 15 ods. 1 zákona o povinnom zmluvnom poistení, prípadné premlčanie tohto nároku sa posudzuje podľa rovnakej úpravy, ako platí na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila. To znamená, že premlčanie priameho nároku poškodeného na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla voči poisťovateľovi podľa § 15 ods. 1 zákona o povinnom zmluvnom poistení, ako aj nároku na náhradu škody voči zodpovedajúcemu škodcovi, podľa § 420, resp. § 427 Občianskeho zákonníka sa posudzuje podľa ustanovení o behu premlčacej doby pri náhrade škody upravenej v Občianskom zákonníka, t. j. podľa § 106 Občianskeho zákonníka, na ktoré ustanovenie odkazuje zákonná poznámka č. 22 pri § 15 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení. Z § 15 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení (a poznámky k nemu) teda jednoznačne vyplýva, že na premlčanie nároku poškodeného voči poisťovateľovi sa neuplatní § 104 OZ. Nárok poškodeného na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla voči poisťovateľovi a nárok na náhradu tejto škody voči škodcovi sa však premlčujú samostatne. Poškodený preto v snahe predísť premlčaniu nároku si musí svoj nárok uplatniť voči každému povinnému subjektu včas (viď napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 MCdo 9/2013 z 27. augusta 2014). Priamy nárok poškodeného voči poisťovateľovi zo zákonného zmluvného poistenia škodcu upravený v § 15 ods. 1 zákona o povinnom zmluvnom poistení je vo vzťahu k všeobecnej úprave prezumovanej § 823 Občianskeho zákonníka posilnením postavenia poškodeného pri tomto type náhrady škody. Je potrebné si uvedomiť, že záväzok poisťovne nahradiť škodu za poisteného je záväzkom voči poistenému a nie voči poškodenému, a teda poisťovňa nie je zodpovedná za škodu spôsobenú škodcom, je však povinná plniť za zodpovedného poisteného, ktorý u nej uplatnil právo vyplývajúce mu z poisťného vzťahu, t. j. aby poisťovňa v prípade poisťnej udalosti plnila poškodenému (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 38/2005 zo dňa 28. apríla 2005).

9.3. Napriek tomu, že zákon o povinnom zmluvnom poistení výslovne neupravuje nárok poisteného voči poisťovateľovi na náhradu toho, čo priamo poistený (škodca) ako náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla uhradil poškodenému, zmyslu a účelu právnej úpravy, ktorým je poisťná ochrana zodpovednej osoby (poisteného) a jej právu, aby za ňu poisťovateľ náhradu škody zaplatil priamo poškodenému, by odporoval taký názor, podľa ktorého by poistený nemal právo, aby mu poisťovateľ uhradil to, čo poškodenému na náhradu škody poistený (škodca) ako priamy zodpovedný subjekt zaplatil, teda že by nemal nárok na refundáciu takéhoto plnenia (regresný nárok poisteného voči poisťovateľovi, ktorý neplnil poškodenému, hoci plniť mal). Všeobecné poisťné podmienky pre poistenie zodpovednosti za škodu spravidla stanovujú, že v prípade náhrady škody priamo škodcom poškodenému, ak tento nárok spadá pod rozsah poisťného krytia, bude táto úhrada

škodcovi (poistenému) zo strany poisťovne kompenzovaná (porovnaj Čl. VIII. bod 10. VPP 704). Ak si poškodený svoj nárok na náhradu škody žalobou uplatní iba voči poistenému (škodcovi), nemá to žiaden vplyv na poisťný vzťah medzi poisteným a poisťovateľom a ani právne postavenie poisteného sa tým nemôže zhoršiť. Poistený preto môže následne od poisťovateľa žiadať náhradu toho, čo na základe súdneho rozhodnutia poškodenému z titulu jeho zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uhradil (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 5/2020 z 21. októbra 2020). Hodnotovému výkladu práva a spravodlivému usporiadaniu vzájomných vzťahov (čl. 3 a čl. 4 CSP) vyplývajúcich z uzavretej poisťnej zmluvy, ako aj účelu zákona o povinnom zmluvnom poistení jednoznačne zodpovedá záver, že poistený takéto regresné právo voči poisťovateľovi má, avšak maximálne do výšky, v akej bol poisťovateľ povinný uhradiť náhradu škody poškodenému.

9.4. V nadväznosti na uvedené odvolací súd poukazuje na to, že poistený má podľa § 4 ods. 4 zákona o povinnom zmluvnom poistení právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa § 4 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení, ak k škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti. Poisťovateľ je povinný poskytnúť poistné plnenie (poškodenému) do 15 dní po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie alebo po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poistného plnenia (§ 11 ods. 7 zákona o povinnom zmluvnom poistení; prípadne čl. VIII. bod 16 písm. b) VPP 704). Poistený nemá však v zákone upravenú možnosť na vynútenie splnenia uvedenej povinnosti od poisťovateľa, nakoľko priamy nárok na poistné plnenie má iba poškodený. V prípade, že poisťovateľ neuhradí preukázanú náhradu škody poškodenému, nesplní si tak vlastný záväzok voči poistenému z poisťnej zmluvy, a tak poistenému, pokiaľ škodu poškodeného nahradí sám, vznikne voči poisťovateľovi nárok na náhradu tohto plnenia (regresný nárok poisteného). Táto náhrada plnenia patrí poistenému buď v celom uhradenom rozsahu alebo len v rozsahu poisťných a zákonných limitov, ak si poisťovateľ uplatní právo na zníženie plnenia ako právo zodpovedajúce jeho nároku na úpravu výšky plnenia v rozsahu poisťných limitov, či v rozsahu nárokov poisťovateľa voči poistenému vyplývajúcim z jeho práva voči poistenému odmietnuť sčasti alebo úplne plnenia v prípadoch uvedených v § 5 a § 7 zákona o povinnom zmluvnom poistení alebo v rozsahu jeho nároku na úpravu plnenia v dôsledku naplnenia predpokladov inak zodpovedajúcim regresnému nároku poisťovne voči poistenému podľa § 12 zákona o povinnom zmluvnom poistení. Toto právo na zníženie plnenia poisťovateľa voči poistenému podľa § 12 zákona č. o povinnom zmluvnom poistení si musí poisťovateľ uplatniť, pretože súd sám uvedené neskúma a na uvedené neprihliada z úradnej moci (porovnaj rozhodnutie publikované pod R 64/2020).

9.5. Na základe uvedeného odvolací súd má za to, že nárok žalobcov voči poisťovateľovi (žalovanému) je nárokom regresným, vyplývajúcim z poistenia zodpovednosti žalobcu za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorý nahrádza plnenie na náhradu škody (spôsobenej motorovým vozidlom poisteného škodcu) poskytnuté poškodenému poisteným, t.j. žalobcom, nakoľko (ako už bolo vyššie uvedené) podstatou tohto druhu poistenia zodpovednosti za škodu je právo poisteného (škodcu), aby za neho poisťiteľ nahradil poškodenému to, čo je mu on sám povinný plniť z titulu zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Keďže sa jedná o nárok vyplývajúci zo zmluvného vzťahu medzi poisteným a poisťovateľom, nemôže ísť o nárok z bezdôvodného obohatenia. Predmetný regresný nárok poisteného voči poisťovateľovi taktiež nie je nárokom na náhradu škody, pretože ak poistený spôsobí škodu, je za spôsobenú škodu zodpovedný (je povinný škodu nahradiť) a poisťovateľ sa nestáva osobou zodpovednou za škodu namiesto neho. Poistený však má v zmysle zákonnej úpravy poistenia zodpovednosti za škodu nárok, aby v zmysle uzatvorenej poisťnej zmluvy o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla poisťovateľ za neho nahradil poškodenému preukázané nároky na náhradu škody. Podstatným vo vzťahu poisťovateľ a poistený je práve dohodnutý poisťný vzťah (zákonné i zmluvné poistné podmienky), pretože ten limituje rozsah povinností poisťovateľa plniť poškodenému, možnosti odmietnutia plnenia vo vzťahu k poistenému, ale aj rozsah prípadného regresného nároku poisťovateľa voči poistenému, ak poisťovateľ za poisteného plní priamo poškodenému. Z práv a povinností vyplývajúcich z poistného vzťahu možno vyvodiť aj rozsah regresného nároku poisteného voči poisťovateľovi, ak plnil poistený priamo poškodenému, pričom poisťovateľ plnenie poškodenému neposkytol. Právo zodpovedajúce regresnému nároku si tak poisťovateľ, ako aj škodca/škodcovia musia vzájomne uplatniť. Poistený (škodca) má voči poisťovateľovi nárok na úhradu plnenia poskytnutého poškodenému ako náhradu škody (čo vyplýva z jeho práva, aby náhradu škody za neho plnil poisťovateľ priamo poškodenému), avšak v prípade uplatnenia nárokov

poisťovateľa zodpovedajúcich právu poisťovateľa odmietnuť sčasti alebo celé plnenie (§ 5, § 7 zákona o povinnom zmluvnom poistení), prípadne zodpovedajúcich právu poisťovateľa na náhradu plnenia podľa § 12 zákona o povinnom zmluvnom poistení, môže byť výška tejto regresnej náhrady poistenému nižšia, ako poistený plnil poškodenému na náhradu škody, prípadne nemusí byť žiadna. Teda, ak poistený (škodca) plní priamo poškodenému, tak poisťovateľ je mu povinný nahradiť toto jeho plnenie s tým, že môže voči nemu uplatniť výhrady v rozsahu poisťných limitov, resp. v rozsahu zníženom o plnenie, ktoré môže poisťovateľ voči poistenému sčasti alebo celkom odmietnuť plniť zo zmluvných alebo zákonných dôvodov, alebo ktoré by inak mohol uplatniť v rámci nároku vyplývajúceho z § 12 zákona o povinnom zmluvnom poistení (regresný nárok poisťovateľa). Z uvedeného potom vyplýva, že je potrebné nároky poškodeného na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla odlišovať od úpravy vzájomného vzťahu medzi poisteným a poisťovateľom.

9.6. V prejednávanom spore nastala situácia, keď si poškodení uplatnili v konaní vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 15C/213/2013 nárok na náhradu materiálnej škody, ako aj nemajetkovej ujmy vzniknutej v dôsledku poistnej udalosti spôsobenej prevádzkou motorového vozidla iba voči škodcom, a to žalovanému 2/ K. (v prejednávanom spore v procesnom postavení žalobcu 1/) titulom jeho zodpovednosti za škodu podľa § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka a voči žalovanému 1/ A. (v prejednávanom spore v procesnom postavení žalobcu 2/) titulom všeobecnej zodpovednosti za škodu podľa § 420 Občianskeho zákonníka. Okresný súd Martin na základe rozsudku č. k. 15C/213/2013-529 zo dňa 25.05.2018 čiastočne v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 10Co/249/2018 zo dňa 30.04.2019 uložil škodcom v predmetnom spore žalovaným 1/ a 2/ (v prejednávanom spore žalobcom 1/ a 2/) spoločne a nerozdielne zaplatiť poškodeným nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy v peniazoch. V konaní nebola medzi stranami sporná výška plnenia poskytnutá žalobcami, ktorá zodpovedá priznanému nároku. Navyše z uvedeného vyplýva, že poškodení si uplatnili nárok na náhradu škody len voči zodpovednostným subjektom - žalobcom ako škodcom. Skutočnosť, že na základe právoplatného rozhodnutia súdu boli na zaplatenie finančnej čiastky za vzniknutú škodu poškodeným zaviazaní žalobcovia ako škodcovia, však neznamená, že žalobcovia ako poistení stratili voči poisťovateľovi nárok na refundáciu nimi uspokojených nárokov poškodených. Žalobcovia ako poistení totiž na základe poistného vzťahu so žalovaným (poisťovateľom) mali nárok, aby žalovaný za nich uhradil poškodeným náhradu škody spôsobenú žalobcami v dôsledku prevádzky motorového vozidla. Vzhľadom na vyššie uvedené možno dospieť k záveru, že zo vzťahu žalobcov ako poistených a žalovaného ako poisťovateľa vyplýva právo žalobcov na náhradu plnenia, ktoré poskytli poškodeným (regresný nárok poisteného). Žalobcovia ako zodpovednostné subjekty mali plniť sami, ale zároveň mali nárok, aby za nich plnil poisťovateľ priamo poškodeným, čo sa v danom prípade ani po právoplatnosti rozhodnutia súdu o výške náhrady škody nestalo. Poisťovateľ pri poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla poistné plnenie, ktorým sa nahrádza táto škoda, neposkytuje poistenému, ale priamo poškodenému. Ak poistený škodu poškodenému sám nahradí, poisťovateľ sa nezbaví svojej povinnosti refundovať výplatu škody poistenému, pokiaľ poistený neprekročil rámec ustanovený právnymi predpismi o náhrade škody. Odvolací súd dospel k záveru, že uplatnený nárok medzi žalobcami ako škodcami a poistenými na strane jednej a žalovaným ako poisťovateľom na strane druhej je regresným nárokom poisteného voči poisťovateľovi. Tento nárok poisteného sleduje primárny cieľ poistenia zodpovednosti za škodu, a to kompenzáciu majetkovej ujmy poisteného v dôsledku úhrady oprávneného nároku poškodeného na náhradu škody, ktorú mal plniť z titulu zákonného zmluvného poistenia poisťovateľ priamo poškodenému (a to i keď si poškodený priamo nárok voči poisťovateľovi neuplatnil). Keďže regresný nárok poisťovateľa voči poistenému sa premlčuje v 3-ročnej všeobecnej premlčacej dobe, nie je daný žiadny zákonný ani rozumný dôvod, prečo by nahliadanie na premlčanie a beh premlčacej doby týchto vzájomných regresných nárokov v rámci spravodlivého usporiadania malo byť odlišné (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo 2/2021 zo dňa 29.04.2022). Odvolací súd potom v súlade s vyššie prezentovaným záverom konštatuje, že regresný nárok poisteného voči poisťovateľovi sa premlčuje vo všeobecnej 3-ročnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka, ktorá začína plynúť odo dňa nasledujúceho po vyplatení náhrady škody poškodenému zo strany poisteného, pretože to je deň, kedy poistení môžu uplatniť tento regresný nárok voči poisťovateľovi prvýkrát. K úhradám žalobcov voči poškodeným dochádzalo počnúc od 28.08.2019 a neskôr, preto je zrejme (keďže žaloba vo veci bola podaná na súd prvej inštancie dňa 04.05.2020), že uvedený regresný nárok žalobcov voči žalovanému nie je premlčaný.

9.7. Odvolací súd potom na základe iného právneho posúdenia dospel k rovnakému záveru vyslovenému súdom prvej inštancie, že predmetný nárok, ktorého zaplata sa domáhajú žalobcovia v prejednávacom spore, nie je premlčaný.

10. Odvolací súd rovnako ako nedôvodnú vyhodnotil aj odvolaciu námietku žalovaného týkajúcu sa nedostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu. Pokiaľ žalovaný namietal, že žalovaný 2/ (ako vodič motorového vozidla, ku ktorému bolo uzavreté povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a ktorý nie je prevádzkovateľom (vlastníkom) a ani držiteľom vozidla), nie je poisteným na účely zákona o povinnom zmluvnom poistení, odvolací súd poukazuje na to, že poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve (§ 4 ods. 1 zákona o povinnom zmluvnom poistení), pričom poisteným je ten, na koho sa vzťahuje poistenie zodpovednosti [porovnaj § 2 písm. f) zákona o povinnom zmluvnom poistení v znení účinnom v čase predmetnej dopravnej nehody]. V nadväznosti na uvedené odvolací súd poukazuje na to, že je potrebné rozlišovať medzi poisteným, t.j. tou osobou, na ktorú sa vzťahuje poistenie zodpovednosti a poisťníkom, ktorým je ten, kto uzavrel s poisťovňou zmluvu o poistení zodpovednosti. Okresný súd Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 15C/213/2013 vyvodil vo vzťahu k žalovaným 1/ a 2/ (v prejednávacom spore žalobcom 2/ a 1/) ako solidárnym dlžníkom zodpovednosť žalovaného 2/ (v prejednávacom spore žalobcu 1/) za vzniknutú škodu tak, že žalovaný 2/ bol osobou vykonávajúcou dopravu podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pričom uvedené nevyučuje súčasnú zodpovednosť žalovaného 1/ (v prejednávacom spore žalobcu 2/) z titulu porušenia právnej povinnosti (§ 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka), t. j. v danom prípade povinnosti vodiča prispôbiť rýchlosť svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla, nákladu, atď. Je potrebné poukázať na to, že vo vzťahu k všeobecnej zodpovednosti podľa § 420 Občianskeho zákonníka nie je ustanovenie § 427 a nasl. ustanovením špeciálnym, ale obe skutkové podstaty stoja vedľa seba. Z uvedeného dôvodu sa poškodený mohol domáhať náhrady škody voči prevádzkovateľovi dopravného prostriedku podľa § 427 Občianskeho zákonníka na základe objektívneho princípu a proti vodičovi dopravného prostriedku podľa § 420 Občianskeho zákonníka na základe zodpovednosti založenej na prezumovanom zavinení. Na uvedené reflektuje aj samotný zákon o povinnom zmluvnom poistení, ktorý vo vzťahu k nárokom poisťovateľa na náhradu poistného plnenia (porovnaj § 12 uvedeného zákona) upravuje nároky poisťovateľa na náhradu poistného plnenia vo vzťahu k poisťníkovi, ako aj voči poistenému, ktorý nie je poisťníkom. Z uvedeného potom možno vyvodiť, že poisteným na účely zákona o povinnom zmluvnom poistení je tak prevádzkovateľ motorového vozidla, ako aj vodič motorového vozidla, ktorého zavineným konaním bola spôsobená škoda. Preto odvolací súd vyhodnotil námietku žalovaného o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu 2/ ako nedôvodnú.

11. Na základe vyššie uvedených skutočností a dôvodov, keďže odvolanie žalovaného v danom prípade nemalo opodstatnenie a neboli zistené ani iné nedostatky v postupe súdu prvej inštancie, na ktoré by odvolací súd bol oprávnený prihliadnuť z úradnej povinnosti, uvedený rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

12. Krajský súd zároveň potvrdil aj výrok rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania (výrok II.), ktorý vykazuje vecnú správnosť, nakoľko žalobcovia 1/ a 2/ boli v konaní pred súdom prvej inštancie v celom rozsahu úspešní.

13. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP tak, že priznal žalobcom ako solidárnym veriteľom (žalobcovia 1/ a 2/ boli rozsudkom Okresného súdu Martin č. k. 15C/213/2013-529 zo dňa 25.05.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/249/2018 zo dňa 30. apríla 2019 povinní nahradíť škodu poškodeným spoločne a nerozdielne) ako úspešnej procesnej strane nárok na náhradu v rozsahu 100 % proti žalovanému. O výške náhrady trov tohto štádia konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia súdny úradník súdu prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

14. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)